

Verslag Gambia december 2007

Ruud Reddingius

Vorig jaar kreeg ik de gelegenheid om een kort vogelreisje naar Gambia te maken, het kleinste landje op het continent van Afrika. Het staat bekend als een heel geschikt land voor vogelreisjes. De bevolking is vriendelijk en leeft voornamelijk van landbouw en vee-teelt en er is praktisch geen industrie. Er zijn geen grote steden en asfalt is schaars. De Gambia Rivier doorsnijdt het land over de hele lengte. De vegetatie bestaat uit mangrove bossen, parkland savanne in het noorden en bos savanne zuidelijker. Veel bos heeft plaats gemaakt voor landbouw in de kuststreek. Toen ik het land bezocht was de droge tijd aangebroken met elke dag temperaturen tussen 35 en 40 graden en afwisselende luchtvochtigheid. De malaria muggen hielden zich redelijk koest maar pilletjes slikken is wel verstandig. Inenting tegen gele koorts is verplicht.

Gambia is een paradijs voor vogelaars want er komen meer dan 500 soorten (inclusief doortrekkers en dwaalgasten) voor en dat in een land een derde zo groot als Nederland. Zes uur vliegen en je bent er. Afgezien van de paar geasfalteerde wegen rij je over onverharde, stoffige wegen maar de afstanden zijn klein in tegenstelling tot Senegal dat om Gambia heen ligt.

Het reisgezelschap telde negen personen van diverse pluimage. Sommigen meer vogelaar, anderen meer fotograaf. We logeerden in een 'compund' gelegen aan de rivier die de grens vormt tussen Gambia en Senegal en sliepen in stenen hutten met rieten daken. Gelukkig wel voorzien van een bed maar verder niet zo comfortabel. De echte touristen verbleven in luxe hotels aan de kust.

Wij hadden echter een prachtige plek met de rivier aan je voeten en 's ochtends uitzicht vanaf de veranda op een grote zandbank met duizenden Reuzensterms (fenomonaal!) en veel kleinere aantallen Grote Sterns, Kelpmeeuwen, Regenwulpen, Scholeksters en diverse soorten reigers. Als je geluk had vloog een Kleine Gekuijfte IJsvogel (Malachite Kingfisher) langs de oever. De Bonte IJsvogel is vrij algemeen en zie je heel regelmatig langs rivieren en wateren evenals de Visarend. Eenmaal zagen we de Afrikaanse Zeearend maar niet van dichtbij. In de struiken buiten de stenen hut almeerde de Goudkap Fiscaal, een prachtig gekleurde klauwier soort, als een zwerfhond langs kwam. Langs de

oever scharrelden ook Scholekster, Oeverloper en Steenloper, ons vertrouwde soorten. Ook het Afrikaanse neefje van de Blauwe Reiger was hier goed vertegenwoordigd.

Maar wat een nieuwe en vreemde soorten hier in dit land. Vogels met exotische namen als de Gambiapoederdonsklawier, Roodbuikparadijsmonarch, Witkruinlawaaïmaker, Bruinkeellevliegenvanger, Kaalkopkiekendief, Oranjekaakje, Piapiac, etc. Fraai waren de diverse soorten glansspreeuwen, reigers, scharrelaars (alleen de onze niet gezien), honingzuigers en roofvogels. Lanner Valk, Barbarijse Valk, Grijs Torenvalk en gewone Torenvalk, Shikra, Donkere Zanghavig, Savannearend, Vechtarend, Wahlberg Arend, Hagedis Buizerd, Sprinkhaan Buizerd, Kaalkop Kiekendief, Bruine Kiekendief, Bateleur, Grijs Wouw, Kaggier (talrijk) en Palmgier (mooi!) lieten zich bewonderen naast de vele Zwarte Wouwen (voornamelijk de Afrikaanse ondersoort, te onderscheiden door zijn gele snavel) en Visarenden. Ook twee soorten neushoornvogels, de Rode Snaveltok en Grijs Tok zijn goed vertegenwoordigd. De Reuzenijsvogel is schaars maar zo groot dat je hem moeilijk over het hoofd kan zien. Hij is groter dan een Kauw en heeft een dolk van een snavel. Een Teugelijsvogel (Bluebreasted Kingfisher), ook niet de kleinste, zat op een ochtend in een kale boom tegenover onze slaapvertrekken. In de meer open savanne was het verassend om af en toe de Gestreepte Kingfisher tegen te komen, ver van water. Hij verraad zijn aanwezigheid door een opmerkelijke fluittoon. Visjes komen in zijn stekje niet voor dus hij zal zich wel tegoed doen aan insecten.

Van de Europese overwintersaars zagen we verder regelmatig de Roodkopklauwier, verschillende soorten sterns, strandlopers en Bontbekplevier, een enkele Fitis en een enkele keer een groep Grutto's in winterkleed. Onze soorten hoor je niet zingen hoewel eenmaal een Nachtegaal is gehoord.

Vlakbij de compound lag een vlakte die in de natte tijd onder water komt te staan. Hier vonden we 's avonds in het felle licht van een sterke zaklantaarn vele Langstaart Nachtzwaluwen die je sierlijk zag wegvliegen in het lichtschijnsel. Eenmaal vloog eentje richting zaklantaarn totdat hij een meter dichtbij kwam fladderen, binnen handbereik, schitterend. Toch vraag je je af of zo'n nachtbraker geen last heeft van een krachtige lichtstraal op z'n netvlies.

Op de laatste dag hadden we bijna 200 soorten geturfd, niet slecht voor een weekje vogelen.

Al met al is Gambia een geweldige ervaring.

Roodsnaveltok

Hagedisbuizerd